

كِتَابُ التَّهْجِي الْقُرْآنِي

UFARA

UVOD U KUR'ANSKO PISMO

Autor: Idriz Demirović

SUFARA uvod u Kur'ansko pismo

XV izdanje

IZDAVAČ:

MEŠIHAT ISLAMSKJE ZAJEDNICE SANDŽAKA
izdavačka djelatnost EL-KELIMEH

ŠTAMPA:

GRAFOKARTON, PRIJEPOLJE

NOVI PAZAR, 1999. god.

Idris
Demirović

كِتَابُ التَّهْجِي الْقُرْآنِي

OSUFARA

UVOD U KUR'ANSKO PISMO

UDŽBENIK ZA
VJERSKU POUKU

MEŠHAT ISLAMSKE ZAJEDNICE SANDŽAKA

Uvod

Kur'ansko pismo je pismo arapskog alfabeta. Piše se i čita na lijevo i ima 28 slova (harfun mn. hurūfun). Nema posebno malih i velikih slova, ali većina njih imaju različite oblike, ovisno od mjesta gdje stoje u riječi. Nema ni samoglasnika a ni slijedecih slova: c, č, ć, đ, lj, nj, p, ž. Sva slova kur'anskog pisma služe kao znaci za suglasnike, jer nema posebnih slova za oznaku samoglasnika. Samoglasnici se dijele na kratke i duge. Za kratke postoje posebni znakovi koji se stavljaju iznad, odnosno ispod slova, dok se dugi samoglasnici označavaju pomoću kratkih i odgovarajućeg produženog slova.

Obzirom na način izgovora svi glasovi dijele se na meke i jake.

Meki glasovi su:

ا ب ت ث ج د ذ ر ز س ش ف ك ل م ن و ه ي

dok su jaki:

ح خ ص ض ط ظ ع غ ق

Prvi se izgovaraju kao u našem jeziku, a drugi su jači za koje je, radi njihovog pravog izgovaranja, potrebno posebno uvježbavanje.

Ima i srodnih harfova koji se, radi različitog značenja, različito pišu i različito izgovaraju. Mora se isto tako strogo paziti na njihovu razliku kod izgovaranja. Pomenutih srodnih harfova ima šest grupa i to:

I	ح خ ه	– tri (h)
II	ظ ز ذ	– tri (z)
III	ص س ث	– tri (s)
IV	ض د	– dva (d)
V	ط ت	– dva (t)
VI	عُ اُو, عِي اِي, عَا اِ	– po dva (ā, ī, ū)

Što se pravopisa tiče sva slova se dijele na s p o j e n a – koja se spajaju sa slovima koja slijede iza njih u riječi, i r a s t a v l j e - n a – koja se ne spajaju sa slovima koja iz njih slijede. Prvih je 22 dok je drugih 6: ا د ذ ر ز و

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 رَبِّ يَسِّرْ وَلَا تَعْسِرْ رَبِّ تَتِمِّمْ بِالْخَيْرِ

|

ELIF

Opšta karakteristika arapskog alfabeta je u tome što se sastoji samo od suglasnika izuzimajući jedino u izvjesnim slučajevima ELIF.

Prvo slovo arapske abecede je uspravna crta (|) zvana elif. Elif bez ikakva znaka uči se samo sprva kur'anskih poglavlja (sureta) i u arapskoj abecedi. Kao svako drugo arapsko slovo i elif se čita samo uz pomoć znakova za samoglasnike.

KRATKI SAMOGLASNICI

U arapskom jeziku ima tri kratka samoglasnika. Za njihovo označavanje postoje tri znaka (hareke) koja se stavljaju iznad slova — suglasnika: (ـَ) fetha, (ـُ) damma, odnosno ispod slova (ـِ) kesra, a koji nikad ne stoje sami, nego sa suglasnikom.

Ī

ELIF SA FETHOM

Kada se iznad elifa (|) stavlja znak za kratki samoglasnik (— — hareke fetha) dobija se Ī koje se čita kao kratki samoglasnik e, odnosno kratko a:

| — = Ī e

Ī

Ī

Ī

Ī

Ī

Ī

!

ELIF SA KESROM

Ako se ispod elifa (|) stavlja kesra (— —) dobija se ! koje potpuno odgovara našem kratkom samoglasniku i:

| — = ! i

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

!

’

ELIF SA DAMMOM

Kada se iznad elifa (|) stavlja hareke damme (˘) dobija se ’ koje se čita kao naš kratki samoglasnik u:

| ˘ = ’ u

’ ’ ’ ’ ’ ’

˘ ˘ ˘ ˘ ˘ ˘

’ ˘ ’ ˘ ˘ ˘

د

DAL

Izgovara se kao naše d. Piše se:

Na početku riječi i kad je samo	U sredini i na kraju riječi	
	Rastavljeno	Spojeno
د	د	د

Sva arapska slova sa mekšim izgovorom kada imaju za kratki samoglasnik fethu čitaju se sa kratko e, odnosno ona sa jačim izgovorom čitaju se sa kratko a, a kada imaju kesru sva se čitaju sa kratko i, i kada imaju hareke dammu čitaju se sa kratko u, kao:

د	—	d		
د	ـَ = دَ	—	de	} kratko
د	ـِ = دِ	—	di	
د	ـُ = دُ	—	du	

دَ دِ دُ دَ دِ دُ دَ دِ دُ

دَا دِ دِ دَا دِ دِ دَا دِ دِ دَا

دَادُ دَادُ دَادُ دَادُ دَادُ دَادُ دَادُ دَادُ دَادُ

ذ

ZAL

Ovaj glas ne postoji u bosanskom jeziku. Kod izgovora ovog glasa treba staviti vrh jezika ispod gornjih prednjih zuba i izgovoriti kao meko z. Glas ذ ima ove oblike:

Na početku riječi i kad je samo	U sredini i na kraju riječi	
ذ	Rastavljeno	Spojeno
	ذ	ذ

ذَ ذِ ذَا ذُو ذُو ذَا ذَا ذَا

أَذَا إِذَا أَذَا ذَا ذَا ذَا ذَا ذَا

دَرِدُ دَرِدَا أَرِدُ أَرِدُ أَرِدُ أَرِدُ أَرِدُ

وَدَدُ وَدَدَا أَدَدُ أَدَدُ أَدَدُ أَدَدُ

◌ْ

SUKUN

Ovaj znak ◌ْ (okrugla crta, spojnik) zove se sukun i stoji uvijek iznad slova. Slovo iznad koga stoji ovaj znak izgovara se kao da nema nikakvog znaka. Nikad ne dolaze dva sukuna neposredno jedan za drugim. Sukun dolazi samo u sredini ili na kraju riječi iznad slova bez kratkog samoglasnika i čini zatvoreni slog, npr.:

د - - - د = d	أذ = ez	أذ = uz
ذ - - - ذ = z	إد = id	دذ = dez

آذ إِذْ أذْ إِذْ أذْ أذْ سِذْ دِذْ
 دَ دِ أَدِ دَ ذَا دَا دَا ذَا إِذْ ذَا دِذْ
 إِذْ آذْ أَدِ إِذْ أَدِذْ أَدِذْ ذِ إِذْ أَدِذْ
 دِ ذَا إِذْ ذَا إِذْ أَدِذْ دَ ذَا أَدِذْ

ر

RA

Uglavnom odgovara bosanskom glasu r. Bez obzira da l
 stoji na početku riječi, u sredini ili na kraju riječi, spojen ili rastav
 ljen, uvijek se piše na ova dva načina nepromijenjen ر r np

رَ سِ رُ أَزْ إِسْ أَرْ أَرْ دَرْ دَرْ سَرْ

دَرْ سَرْ دَاسْ دَاسْ إِزْ ذَارْ سَرَادْ أَرْدْ سَرْدْ

دَاسْ دِرَا سِرْ ذَا رَذْ دِرْدْ سَرَذْ ذَرَسْ أَدِسْ

دَرَا دُرْدْ أَذْ سَرَا إِدِرْدْ أَدِسْ أَدِذْ دِرَا

إِدْرَدْ دَرْدِرْ ذَرْ ذَرْ

ز

ZA

Potpuno odgovara glasu z, a piše se uvijek nepromijenjen na ova dva načina ز نر npr.:

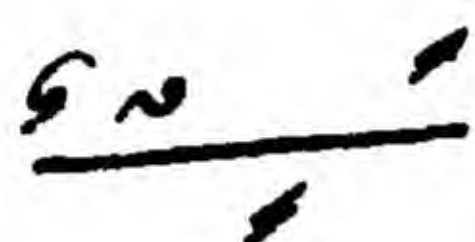
زِ زِ سَرْ أَزْ إِسْ أَرْ دَرْ ذَرْ دَرْ ذَرْ سَرْ

دَازْ ذَرْ إِذْ سَرْ سِرْ دَرْ ذَرْ ذَرْ أَدِزْ سَرْدْ أَرِزْ

زَارَ زَادَ ارَانَرَ سَرَنَرَ اِذْ اَزْدَرَ دَرَزَ

نَرَنَرَ اِرْنَرُ رِنَزُ دَرَزُ سَرَنَرُ نَرَنَرَ

زُرَزُ رَزَادَ زِدَارُ زَدَرُ اَزْدَرَ اِرْدَرَ

TENVIN

Kratki samoglasnici (hareke) mogu se udvostručiti. To udvostručenje zove se tenvin, a dolazi samo na kraju riječi.

Udvostručena fetha (َ) čita se en (odnosno an kada stoji iza jakih glasova), udvostručena kesra (ِ) čita se in, a udvostručeno damme (ِ) čita se un. Tenvin َ (en, an) u većini slučajeva piše se sa elifom, npr.:

اَ	- en	دَا	- den	زَا	- zen	} čitaju se kratko
اِ	- in	دِ	- din	زِ	- zin	
اُ	- un	دُ	- dun	زُ	- zun	

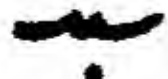
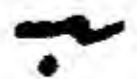

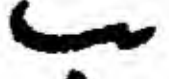

[illegible]

٢٠

BA

Izgovara se kao naš glas b.

Slova koja smo dosad naučili nisu se spajala sa slovima koja iza njih u riječi slijede, dok slovo b (ب) spada u vrstu onih slova koja se spajaju sa slovima koja slijede u riječi. Ovo slovo, kao i ostala slova koja se spajaju, obzirom na to da li stoji samo ili se osnovnom obliku doda jedan potez za spajanje (desno, lijevo, ili s obje strane) ili završni potez, radi lakšeg pisanja, različito se piše kad je na početku riječi, u sredini, na kraju, rastavljeno ili spojeno. Ovisno od toga ima ove oblike:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
 	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
	 			

ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب ب
 دُبُّ دُبَّا أَبْرُهُ أَبْرُ أَدَبٌ إِرْبٌ أَرَبًا بَارَ بِابٍ
 بَارَ بِابٍ بُرَدًا بَرَدٌ أَدْبَرَ بَيْبٌ بِبَدِرٍ بَدَا
 أَبْرًا أَبْدَرَ بَذَاكَ بَذَرُ بَزِيرَ بُرَا بَرَدَ بُرَدُهُ
 أَبْرَدَ ذَبَرَ ذَبَذَبَ رَرِبٌ رُيْبٌ رَبَدَ رُبَذَ
 أَرَبَزَ رَرَبَ أَدْرَبَ بِرُبِرَ إِذَا

ت

TA

Izgovara se kao naš glas t, a pošto se spaja sa harfovima koji slijede u riječi, ima ove oblike:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ت ت	تت	ت	ة تريت	ة ت

ت ت ت ت ت ت ت ت ت ت ت ت
 اتت باربة انت برتا بدات برتبة زرت تربة
 ابتر ابراه ارتب برده تربب تبث ذر ذرة
 تتر تدبر تترت درة تربتا تبدر باربة
 تبث رتبة دببة ابتد ازتره بذرة
 ذر ذرة بررة اربة ذر ذرة

ث

SA

Ovaj glas ne postoji u bosanskom jeziku, a najbliži je našem mekom s. Izgovara se meko, s vrh jezika i rastavljenih usana. Piše se:

Na početku riječi		U sredini riječi		Na kraju riječi	
ث	ث	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
		ث ش	ث	ث	ث

ثَ رِ شُ شَا سِ إِثْ ثَبْ دَثْ أَثْ بُثْ
 رِثْ رَثْ تَثْ تَرِثْ بَثْ بُرْ أَثْ إِذْ أُثْرُ
 بَارِثْ ثَبِثْ دَشِرْ بِأَشِرْ رِشْدْ رِثَاءْ إِثْ
 ثَبَّ أُرْثْ شَرْدًا بِرِثَّةٍ أُشْرِبَ أَرِثْ بَرِثْ
 تَدَشِرْ أَرِثًا إِبْرَثْ شُرْ شَرْدًا تُثْرِبُ بِتَرِثْ

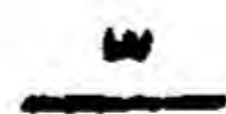
و

VAV

Približno odgovara našem glasu v sa razlikom što je ovaj potpuno usnen glas jer se izgovara skupljenih usana. Pošto se ne spaja sa slovima koja slijede u riječi, piše se samo na ova dva oblika:

Na početku i na kraju riječi samo	U sredini i na kraju riječi spojeno
و	و

وَ سِ وُ وَ أَوْ دَوْ وُدْ ذَوْ وِبْ
 أَوْ بُ وِثْ أَتَوْ زَوْرْ وَأَبَ بَوِوبْ وَرَبْ
 إِذْ رَاوْ شَرَوْهْ تَوَدْدْ وَرَدَدَهْ بِشَوْرَهْ وَدَرَّ
 بَوَزِيْ وَأَوْتَرْ وَزَرَكَ وَتُبْ تَوْبَهْ وَأَوْبَدْ
 دَوِوَرْ تَزَوَّوَدَ وَأَوُزَرَ إِزْوَزَرَ ثَوْرْكَ أَوْتَرْ
 وَادْ أَوْرَثْ رَوُوزَ يَبْدُوْ وَيَوْرَثْ وَرَثَهْ

TEŠDID

Ovaj znak za pojačanje zove se tešdid i služi za dvostruko izgovaranje slova iznad kojeg stoji. Nikad ne dolazi na početku, nego u sredini ili na kraju riječi. Slovo nad kojim stoji tešdid čita se udvostručeno, tako da se prvo čita sa sukunom, a drugo sa hareketom koju ima, npr.:

رَدَدَ = رَدَّ بَثَّ = بَثَّ رَبَّ = رَبَّ ثَبَّتَ = ثَبَّتَ

ثَبَّتُ بَثَّ تَبَّتْ تَرَدُّ وَبَثَّ هَذَا دَرَّةٌ تَزَوَّدُ

بِذَرَةٍ نَزَرَةٍ أَدَبَ ثَرَبَ وَدَثِرُ تَدَرَّبَ تَدَبَّرَ

بِثَبُّ وَدَدَ تَأَزَّرَ ذَرَّةٌ أُرْزِ وَدَّتْ دُبَا

تَبَرَّزَ يَبَّتْ ابْتَدَتْ شَرِبْتُ يَتَرَّبُ تَدَبَّرَ

ن

NUN

Izgovara se kao naše n, a pošto se spaja sa harfovima koji sli-
jede u toj riječi, piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ن ن ن	ن	ن ن	ن	ن

تَ مِنْ سِنْ أَنْ نُنْ بِنْ نَا دُنْ بِنْ أَنْ
 إِنَّ أَنْتَ إِبْنٌ بِإِذْنٍ وَنَبَذَ بِيْتِ أَذُنَبَ دَنْبَا
 تُتْنَا نَوْدُ أَرِنْ أُذُنْ أُبْنَةُ بِيَدَنْتِي إِنَّ أَرْنَبَا
 نَرَبَنْدَرَا دَرْنَةُ بَدَنْ أَرْنَبِ رِبْرُ تَنْبَةُ تُنْبِتِ
 اِنْتَدَبَ اِنْ نَبَذَ اَنْبَرُ دُئْدُنْ اَنْبِرَا تُنْبِتُ
 تَرْبَنَةُ وَزَنْتَرَةُ اَنْبَتِ نَوْبَةُ اَنْذِرُ اِبْنَةُ بِنْبُوَّةُ
 اِنْ نَزِدْ نَبْوَةُ وَنَوَّرَ

ی

JA

Potpuno odgovara našem glasu j, a piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ی ی	ی	ی ی ی	ے ی	ی

Kada je **ی** kao nosilac tenvina en, onda se to **ی** ne čita.
na primjer:

يَسِي سِي اِيْ يَا يَدُ زِيْ تُيْ بَايِيْدُ يَزِرُ
زَدِيْ اَتِيْن بَزِيْدُ يَرِيْثُ دُوِيْرَةُ رَوِيْ شَذِيَا يَرُوْنُ
اَزُوِيَّةُ اِيْتَن رُوِيْدَا دِيْنُ يَنْذِرُ وَيَرُوْنُ بَايِيْ
بَرْدِيَّةُ زِيْنُ يَرُوْزُ يَبِيْثُ اَذَرِيَّةُ يِيُوْنُ تَيْبَا
يَذَبِيْ يَشَبِيْثُ اُنْبِيَّةُ يَدُوِيْ ثَنِيْ تَدِيْنُ يَاذِنُ
دُرِيَّةُ رُوِيْ وَيَدُوْنُ بِيْتُ بَرِيْبُ تَرِيَّةُ بَدَنِيَّةُ

ل

LAM

Izgovara se uglavnom kao naš glas l, s tim što je malo čvršći
i tanji. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ل	ل ل	ل	ل	ل

لا	لا	لا	لا	} kratko
لَا	=	لَا	= Lee	
لَا	=	لَا	= Lei	
لَا	=	لَا	= Leu	
لَا	=	لَا	= Len	

لَا رِيَاءَ لِي وَلَا مَكْرَ لِي أَلَا بَلْ كُلُّ آلٍ لَنَا لَيِّنٌ
لَبُّ أُنْتَلُ لَلْبَيْتِ أَنْزِلْ ثَلُثُ إِبِلٍ لَوْ وُلِدَ وَلِيَّ يَدُلُّ
بَادِلَةً أَلَا ذَاكَ يَلِدُ بَلَدٍ لِأَنَّ بَلَاءَ الْآبِدِ لِيَتْ لَبَنِي
لَدُنْ ذَلَّةٍ لِيَنْتَلِ بِلَذَّةٍ وَلَوْلَ أَيْ لَوْ نِ لَيْتَ دَلُوا
لَيْتُبْ لَيْلًا لَرَبِّ بَلِيْنِ الذَّبَّ يَدُلُّ زُلْزَلَتْ أَلَدُ
ثَلُثٌ وَيْلٌ لِلزَّبِّ لَبَزْ بُلْبُلًا وَلَنْ تَلْبَثَ لَأَنْتَ الْإِبْوَى
وَلَدَتْ إِشْنَيْنِ بِوَلَدَةٍ

DUGI SAMOGLASNICI

U arapskom jeziku imaju tri duga samoglasnika: ā, ī i ū. Pošto nema posebnih slova za oznaku dugih samoglasnika, tvore se od kratkih samoglasnika i suglasnika (i to tako da se iza znaka fetha doda ا, و ili ي pa nastaje ā, iza znaka kesre doda se ي pa nastaje ī, iza znaka damme doda se و pa nastaje ū). Kada ا, و ili ي stoje kao znaci za duge samoglasnike, ne stavlja se nad njih sukun.

Na dugim samoglasnicima nekad stoji uspravna crta mjesto kose.

اَ اِي اُ DUGI SAMOGLASNIK A

Dugi samoglasnik ā ima više vrsta. Tvori se od اِ ili وِ. Dugo a nastaje kada iza fetha dolazi ا ili ي bez ikakvog znaka, odnosno kada iznad اِ ili وِ stoji mala uspravna crta اَ, اِي, اُ. U tom slučaju اِ ili وِ čitaju se kao naše dugo a, a piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi	Na kraju riječi
ا ا	اَ اِ اُ يَ يِ يُ	اَ اِ اُ يَ يِ يُ
اَ = a اِ = i اُ = u اَ = la اِ = li اُ = lu		Sa dugim samoglasnikom ā čita se bilo koji harf nad kojim stoji uspravna crta.

أَوَى تَابَ إِلَيْنَا أُنْشَى أَوَّلِيْ أَوْوْ إِنَّا أَرَدْنَا ثَلَاثَةَ أَوْلَادٍ
 تَرَى أَدْيَانَا رَبُّهُ وَلَادَةُ نَبِيِّنَا نَادَيْنَا يَا أَبَانَا بَاتَ إِلَيْنَا وَلِينَا
 أَوَّلِيْ دُنْيَا لَوْلَا أَنْزَلْنَا يَارَبَّنَا إِنَّا ثَوَابًا أَدْنَى لَأَتَيْنَهُ
 إِلَى دَارِنَا أَنْتِ بِرِوَايَتِهِ بِلَادُنَا بَارِدَةٌ أَنِيَّةُ شُرَابٍ
 إِنَّا ثَنَاءُ لَابْنَةٍ نُرْزِنَا وَلِينَا ذَاتَ لَيَالٍ

ف

FA

Izgovara se kao naš glas f, a pošto se spaja sa harfovima koji slijede u riječi, ima ove oblike:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ف	ف	ف	ف	ف

فَ فِي أَفٍ دَفَ نَفَا لَفَ فَرَّ فَإِنَّ رَفَشًا
 فَرَّتْ فَارَةٌ أَلِفٌ رَدِفَ إِنْفًا يَفْنَى فَانِيَةٌ فَإِذَا
 فَازَ تَوَفَى دَيْنًا بِفِلْزَاتٍ فَرَدَدْنَا فُرَادَى إِفْتَدَى
 يُنْفِدُ فَأَرَدْتُ فَزَتْ إِفْتَرَى فَاتِرٌ فَاتَ فَوْتًا وَفَاةُ
 فَتَانِ فَلَانٌ نَفِدَ فُلًا فَأَوْرَثْنَا أَلْفَ فَيْلَةٍ
 بِوَافِدَةٍ نَفَنَفَ تُوَفِّيَتْ أَلْفُ فُتَيَانٍ وَفَتَاةُ

SPAJANJE RIJEČI

U kur'anskom pismu ne čitaju se slova na kojima nema ni-
 kakva znaka. To naročito vrijedi za slovo **ل** (ال – lamut
 ta'rif) kada su na početku riječi i **ل** kad je na početku i na kraju ri-
 ječi bez ikakva znaka. Prema tome ovisno od toga da li imaju kak-
 va znaka na njima ili nemaju, ovako ćemo ih čitati u donjim rije-
 čima:

بِالْأَثَرِ	= bil eseri	الْثَوْبُ	= es sevu
لَيْلَةُ الْبَدْرِ	= lejletul bedri	لِلدَّرَنَةِ	= lid dereneti
الْوَلَدُ	= el veledu	بِالذَّنْبِ	= biz zenbi
بِالْيَدِ	= bil jedi	وَالرَّبِّ	= ver Rabbi
تَوَلَّوْا	= tevellev	وَالزُّبُرِ	= vez zuburi

أَتَوْا بِالثَّوْبَةِ وَاللَّيْلِ بِالثُّدْبَةِ بِالْبَارِزِ بِإِشْنَانِ
أَوْوَا بِالنَّارِ بِالذَّنْبِ فَالتَّالِيَاتِ الثَّوَابِ بِالثُّلُثِ
بِالشَّرَى بِالثَّوَابِ بِالذَّلِّ أَلَدَالِ بِالنَّوَالِ بِالْأُثْمَارِ

— ي

DUGI SAMOGLASNIK I

Dugi samoglasnik **ī** nastaje kada se iza znaka kesre doda **— ي**. Znak kesre (mala uspravna crtica) može stajati ispod slova **ي**, a može i ispod prethodnog slova, s tim da **ي** nema drugog znaka, npr.:

Na početku riječi	U sredini riječi	Na kraju riječi
اِ	پ — ی	ی — ی

اِی بی ذی فی لی اِی وَرَنِّی لَا اَذْرِی
 بِوَادِ النَّیْلِ لَا یَزِیدُ الْفِیلُ لِلَّذِی یَرَوِی لِایْلَافِ
 وَالتَّینِ بِتَرْزِیفِ اَنْفِی رَرَنِّی ثَبَّتْنِی فِی دِیْنِ اُتْنِی
 دِیْنَارًا یُرِیدُ ثَوَابَ الدُّنْیَا وَالدِّینِ الْاَوَّلَادُ لِی
 زِیْنَةُ الدُّنْیَا یَا اَبِی اَدِّبْنِی فِی دِیْنِی وُلِدَ فِی اِبْرِیْلَ

ق

KAF

Ovaj glas ne postoji u našem jeziku, jer je jak, a izgovara se krupno, iz dubine grla. Najbliži je našem glasu k. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
ق	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
	ق	ق	ق	ق
<p>Pošto je ovaj jak glas, znak fetha (<u> </u>) nad njim se čita kao kratko a (a ne kao e) a tenvin – udvostručena fetha (<u> </u>) čita se kao kratko an (ne kao en).</p> <p> ق = ka } kratko ق = kan } </p>				

قَدَّ قَا أَقْ ذُقْ لَقَدْ قُلْ فَتْ يَقْدِرُ
يَقْلِبُ قِدْرًا أَقِيتْ إِذَا وَقَبَ فِرْدَةٍ قَارَةٌ
اِقْتَرَبَ الْفِرَاقُ بِالْإِقْرَارِ وَالْيَقِينِ قُفْلُ رُؤَاةٍ
يُقْتَلُ أَرْزُقْنَا رِزْقًا وَقَادِرِينَ يُقَدِّرُ بِتَقْدِيرِ التَّوْفِيقِ
فَانْفِقْ نَفَقَةً لِأَبِي ثَائِبٍ وَقَارِهِ لَا فَرْقَ فِي دِينِنَا بَيْنَ
الْفَقِيرِ وَالْوَزِيرِ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ تَقْدَرُ الْأَرْزَاقُ

وَالْآخِرَاتُ إِلَىٰ لَيْلَةِ الْقَدْرِ الْقَابِلَةِ أَنْذَرْنَا رَبُّنَا
رَبُّ الْفَلَقِ يُرِيدُ تِلَاوَةَ الْقُرْآنِ

وُ

DUGI SAMOGLASNIK U

Kada se iza znaka damme doda و (bez drugih hareketa) nastaje dugi samoglasnik ū (وُ). Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi	Na kraju riječi
أُو	وُ وُ	وُ وُ

أَوْ دَوْ قُوا أَبُودِرِّ اتُّو قُلُوبُنَا اتُّو نِي بِدَاوَدَ

اتَّقُوا إِذَا رَيْتُمَا وَالزَّيْتُونَ أَنْ يَنْفِقُوا يُولَدَ أَوْفُوا

الْعَالَمُونَ تَوْنِيْنَا يَتُوبُونَ يَنْفِقُونَ يَقْدِفُونَ تَوْقُونَ

تَوْفُوا التَّيْبُونَ تَوْنُونَ وَلَا يَذْنِبُونَ يَاوَدُودَ رَبِّي

الْفَارُوقُ ذُو قُوَّةٍ يَتْلُونَ الْقُرْآنَ أَوِ الزَّبُورَ قُلُوبًا
وَالْقُبُورَ زُورُوا قَالُوا رَبَّنَا نَتُوبُ لِدُنُوبِنَا الْوُفُودُ
زَارُوا نَبِيَّنَا

م

MIM

Izgovara se kao naše m. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
م	مم	م	ممم	مم

مَا لَمْ يَقُمْ أَلَمْ يَأْقَوْمِ مِيرَاتِ امْتُوا عَمَّا
دُمِرَتْ فَدَمَدَمَ بِنِيمِ مَدَدَةٍ أَيْنَ الْمَفَرِّ مَرَامِ

يَوْمُ الدِّينِ قَمْنُونَ لِمَ لَمْ تَرَ إِمَامًا أَنْتُمْ تَمُوتُونَ
أَمَّا أَنْتُمْ لِلتَّكْمِيدِ قَلَمٌ يَا بَنِي آدَمَ لِمَنِ الْمَالُ
الْيَوْمَ إِذَا قُتِلْتُمْ الْمُرَافِقُ لَقَدْ مَاتَ الْيَوْمَ مُمَثِّلٌ
رَبِّ تَعْمَمُ مُرَادَنَا أَمِينٌ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا أَمِنَهُ
أَمْ نَبِينَا فَلَا تَلُومُونِي الْمَالُ وَالْبَنُونَ فِتْنَةٌ

٤

HEMZE

Hemze se zove glas kao suglasnik koji se nekad piše kao ا
a nekad kao ؤ , a predstavlja glas koji ne postoji u bosanskom
jeziku. Izgovara se ispuštajući zrak kroz stisnuto grlo. Kad
je napisano sa sukunom izgovara se kao poluglas, oslanjajući se na
pređašnji glas (npr. دَابُّ de'buṇ, بَرُّو bi'ruṇ)

Hemze se piše nekad samo (ؤ) a nekad mu je nosilac ا و ا
(bez tačaka) dok se na početku riječi piše uvijek u obliku elifa
(ا).

Kada su و ili ا kao nosioci hemzeta, onda se oni ne čitaju

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
	أ	أ	أ	أ

اَ = e
 اِ = i
 اُ = u

kratko

اِلٰهًا وَاٰلًا وَاَنْبِيَا۟ اِنَّ اَنْتَ اِذَا رَاٰهُ يَوْمَئِذٍ
 فَهٖ تَفْعٰلٌ اِذَا قَرَأْتَ يٰ اُمِّیْ رَاٰیْتُ الذِّیْبَ فَاِذَا فَاَتَتْ فَالِدَةً
 مُّوَدِّبٌ یُّوَدِّیْنَ یَقْرَءُوْنَ الْقُرْاٰنَ وَاُبْرِیْ لَوْلُو۟ لَیْنٌ تُوَثِّرُ
 اَبَا۟نَا وَاَبْنَا۟نَا یُؤْمِنُوْنَ فَبَا۟یَ الْاَمِّ فَاَذَنْ مُّوَدِّیْنَ بِاِذْنِ
 وَالْمُؤْمِنُوْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ الْبِیْرُ مَلُو۟۟ بِالْمَآءِ

ك

KEF

Odgovara približno našem glasu k, s tim što se izgovara nešto mekše. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ك	ك	ك ك	ك	ك

كَ كُ كَا كُمْ إِلَيْكَ لَمْ يَكُنْ كُهُؤًا الْمَذَرَّ

كَعِيفَ مَنْ كُتِبَ الْمَكْتَبُ تَبَارَكَتْ يَكْفِي لَكَ

كَأَنَّكَ مُبَارَكٌ كُونُوا قِرْدَةً أَكْبَرُ الْكُوْثَرُ مَلِكٌ

يَوْمَ الدِّينِ أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْذِّينِ

وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ فَوَيْلٌ لِلْمُكَذِّبِينَ فَبِأَيِّ آيَةٍ يَكْفُرُونَ

فِي كِتَابٍ مَكْنُونٍ رَبُّكَ يَرْزُقُ لَكَ الْبَرَكَاتِ ثُمَّ فَأَنْذِرْ
 وَرَبُّكَ فَصَحْبٌ وَلَكِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّى وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
 كِذَابًا وَإِذَا ذُكِّرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلًا فَنَكَّرْتُمْ

GUBLJENJE DUŽINE U IZGOVORU

Kada se spoji riječ koja se svršava na dugo ā, ī ili ū sa drugom riječi, onda to dugo ā, ī ili ū postanu kratki, npr.:

قَالَ	=	قَالُوا	—	قَالُوا الْآنَ	= kalul āne
لَ	=	لَا	—	لَا الدَّلِيلُ	= lel lelu
فِ	=	فِي	—	فِي الدُّنْيَا	= fid dunjā
الَّذِ	=	الَّذِي	—	الَّذِي اسْتَمِنَ	= ellezi'tumine

إِنِّي الْيَوْمَ مَا الْقَلَمُ اتُّوَالِمَالِ فَأَمَّا الْيَتِيمَ إِذَا الْقُبُورُ
 فِي الدَّارِ إِلَى النُّورِ قَالَا الْيَوْمَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَاتَّقُوا

النَّارِ لَيِّنُوا الْقُلُوبَ وَامْتَازُوا الْيَوْمَ ذَوِي الْقُرْبَى

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ إِنْ يَوْمَ فِي الدِّينِ لَنَا الْيَوْمَ إِلَّا الَّذِينَ

فِي الْكِتَابِ وَأَتُوا الزَّكَاةَ إِذَا انْقَلَبُوا لَا يَصْغُرُ الْأَكْبَرُ

فِي الثَّلَاثِ إِذَا امْتَأَلُوا

ه ه

HE

Izgovara se iz dubine prsa, a približno odgovara našem h.

Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ه ه	ه ه	ه ه	ه ه	ه

Vidjeli smo prije da ovaj glas ه ه ه (h) kad ima nad njim dvije tačke (ه ه ه) onda se čita kao t.

وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ
 اللَّهُ لَكَ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ الْحَمْدُ لِلَّهِ خَمَلًا كَثِيرًا

ح

Hi

Ni ovaj glas ne postoji u našem jeziku. Izgovara se hrapavim glasom iz dubine grla, a samo donekle odgovara našem glasu h. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ح	ح	ح	ح	ح

حَ

= ha

Fetha nad ovim glasom se čita kao kratko a,

حَا

= han

a udvostručena fetha an.

خَ خِ خُ خَا خِي خَاهَا خَا أَخِ إِخْوَةٌ بَخْ بَلَخَ
 أَدْخَلَ خَرُوفٌ يُنْفَخُ الْبَخِيلُ خَوْخَةٌ بِخُ بَزْ
 خِلَافًا خَلَقَهُ لَا تَخَفُ أَخْلَدَهُ نَخْلٌ خَاوِيَةٌ خَلَقَهُ
 لِلْمُخْلِيفِينَ أَخَذَ أَخَذَهُ أَدْخَلَ الْخُزْنَ تَحَدَّثَ أَخْبَارًا
 أَمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ فَاللَّهُ خَيْرُ الْخَالِقِينَ
 لَحْمُ الْخِنْزِيرِ حَرَامٌ الْخَيْرُ أَمْ الْخَبَائِثُ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ
 لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا رَبِّ تَتَمَّمُ بِالْخَيْرِ إِنَّمَا الْخَيْرُ بِالْخَاتِمِ
 وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى

ج

DŽIM

Izgovara se kao naše tvrdo dž, a piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
ج	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
	ج	ج	ج	ج

جَ جَاجُ جُ جَاجِي أَبْجَدُ جَوَابًا جَاءَ
رَجُلٌ حَجَّ حَاجَ التَّهَجُّ الْقُرْآنِي يُجْزِي جِبَالًا لِحَنَّةٍ
فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى مِنْ وَرَاءِ الْحِجَابِ وَإِذَا الْجِبَالُ
الْجَهْلُ قَبِيحٌ رَبُّنَا اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ الْجَنَّةُ تَحْتَ
أَقْدَامِ أُمَّهَاتِكُمْ نَحْنُ مُحْتَاجُونَ إِلَى خَالِقِنَا رَبِّنَا اللَّهُ
وَجَادِلُهُمْ فِي الْأَمْرِ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ فِي مَجْبِئِهِ
يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللَّوْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ الْآرَوَاحُ

جُنُودٌ مُّجَنَّدَةٌ ۖ إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ
يَا رَبَّنَا بِنَحْنَامِن نَارِ جَهَنَّمَ وَادْخِلْنَا الْجَنَّةَ

س

SIN

Izgovara se oštro kroz zube a odgovara našem s. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
س	سس	سـ	سس	س

سَ سِ سٌ سَا سِي سُو
إِسْ أَسَاءَ سُوءًا إِنْشَى سِرٌّ سَافِرٌ سَفِيرٌ
كَسْرَةٌ إِشْحَقَ تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ رَبِّ يَسِّرْ

سَأَلَ سَائِلٌ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ فَسَبَّحَ وَاسْتَجَدَّ نُسَبِّحُ
إِنَّا أَرْسَلْنَا رَسُولًا وَبِاللَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى السَّلَامَةُ
فِي السُّكُوتِ سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى سُرُورَ النَّاسِ
فِي لُبْسِ اللَّيَاسِ أَحْسَدُتَا كُلُّ الْحَسَنَاتِ
وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ
اللَّوَامَةِ إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ
الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ الْإِسْلَامُ دِينُنَا وَنَحْنُ مُسْلِمُونَ

ش

ŠIN

Potpuno odgovara našem glasu š, a piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ش	ش	ش	ش	ش

شَ شِ شَا شِ شِ شَبْرًا شَيْءٌ
 رِيشُ بِشَرِّ بَشَرٍ لَا تَمْشِ مَا أَشَاءُ أَشَارَ إِلَيْهِ
 شَتَوِيَّةٌ أَبْشَرْنَا بِبُشْرَى شَهِدَ شَاهِدٌ شَرِبْتُ شَرِبَةً
 فِي تَشْرِينِ الْأَوَّلِ هَاشِمِيٌّ قُرَيْشِيٌّ رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ
 كَلِمَةُ الشَّهَادَةِ شَاكِرٌ اسْتَشْرَقَ لِإِشْفَاءٍ فِي الْخَمْرِ
 لِإِيْلَافٍ قُرَيْشٍ إِيْلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ
 بِشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ثُمَّ إِذَا شَاءَ
 أَنْشَرَهُ ثُمَّ شَقَقْنَا شَقًّا الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ آيَتَانِ

ص

SAD

Ovaj glas ne postoji u našem jeziku jer je jak. Približno odgovara našem s, a izgovara se krupno pokupljenih usni i povučenog jezika. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ص	ص	ص	ص	ص

صَ = sa

kratko

صَا = san

Znak fetha (َ) nad ovim glasom se čita kratko a, a tenvin (ِ) čita se kratko an.

صَ صَا صَا صَا صَا صَا
 أَصْبُ بَرَصْ صَدَّ مُوَصِّ أَصْلًا صَلَاةُ الصَّفِّ
 الصَّيْفُ مَصْحَفٌ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ يَصُومُ وَيُصَلِّي
 النَّجَاةُ فِي الصِّدْقِ تَبُ تَوْبَةً نَصُوحًا وَحُصِّلَ مَا

فِي الصُّدُورِ الْآنَ حَصْحَصَ الْحَقُّ خَالِقُنَا
 صَبُورٌ وَمُصَوِّرٌ وَصَبَّارٌ كُنْ صَابِرًا فِي مُصِيبَةٍ
 أَصَابَكَ إِلَّا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ فَلَا صَدَقَ وَلَا
 صَلَى إِنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا صَدِيقَكَ مِنْ صَدَقَكَ لِأَمْنِ
 صَدَقَكَ إِنِّي أَصْحُو قَبْلَ الشَّمْسِ أَصْلَى الصُّبْحِ وَأَتْلُو دَرَسِي

ض

DAD

Ni ovaj glas ne postoji u našem jeziku, a samo malo je sličan našem d. Izgovara se kao krupno i tupo d, stavivši jezik pod nepce. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ض	ض	ض	ض	ض

ضَ = da

Fetha (ـَ) nad ovim glasom čita se kratko a,

ضًا = dan

a udvostručena fetha (ـً) čita se kratko an.

ضَدَّ ضِدَّ ضًا دَا ضُ ضَا ضَى ضَا ضَى ضَوْ ضَوْ أَضَاءَ
بِضْنٍ ضَلَالَةٍ فِي الْأَرْضِ لِيُرْضُوكُمْ ضَرِيحِي
قَضَيْنَا ضَمَّةً الضَّلَالُ وَلَا الضَّالِّينَ مِنَ الضَّانِ
وَالضُّحَى فَتَرْضَى فِي تَضْلِيلٍ تَفَضَّلُوا مِنْ فَضْلِكُمْ
الَّذِينَ يَنْقُضُونَ زِينَةَ الْفَاضِلَةِ مَا الْأَرْضُ الْفَضْلُ
الْجَزِيلُ الضَّارِبُ سَيُضْرَبُ الْقَرْضُ مِقْرَاضُ حَبَّةِ
مَرَضُهُ تَضَحَّمُ وَالْقَلْبُ ضَاقَتْ مَنْ ضَاقَتْ يَدُهُ
فَرَضَ صَوْمَ رَمَضَانَ لِلْأَصْحَاءِ لِلْمَرْضَى فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا

الْأُمْلَى مَا الْحُطْمَةُ إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ فِطْرَةُ
 مَطَرُ وَابِلٌ أَرْسَلَ طَيْرًا كَطَيِّ السَّجَلِ وَالتَّاشِطَاتِ
 نَشْطًا وَمَاتَزَلَّتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ لَا يَمْسُهُ جُنْبٌ
 لَا يَمْسُهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ لَا تُفْرِطُ وَلَا تُفْرِطُ طَاقَةُ
 الذَّرِّيَّةِ مَاءُ الْمَطَرِ طَاهِرٌ طَوْبِي لِلطَّلَبَةِ الْمُجِدِّينَ يَوْمَ
 نَبْطِشُ الْبُطْشَةَ الْكُبْرَى الطَّهَارَةُ شَفَرُ الْإِيمَانِ صَدَقَ مَنْ نَطَقَ

ظ

ZA

Ovaj glas ne postoji u našem jeziku, a samo malo odgovara našem z. Izgovara se kao krupno i tupo z, pokupljenih usni i povučenog jezika. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ظ	ظ	ظ	ظ	ظ

ظ = za
 ظًا = zan

} kratko

I nad ovim glasom fetha (ـَ) se čita
 kao kratko a, a udvostručena fetha
 (ـُ) kao kratko an.

ظَ ذَ ظِرُّ ظَا ذَا ظِرَّ ظَا ظِي ظُو ظِي اَوْظِ اِيْظِ
 طِيَّ اَظَا فَظًا فِي ظِلِّ اَنْظَرَ يَنْظُرُ ذَوْحَظِ
 تَلْظِي وَالظَّاهِرُ الْاَظْنُ بِالظَّالِمِينَ ظِلَالًا حَافِظُ
 نَظْرَظْرَةٌ مُنْتَظَرٌ يَدَايَ نَظِيفَتَانِ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ
 اِنِّي حَفِظْتُ الدَّرْسَ كِتَابِي اَنْظِفُ مِنْ كِتَابِهِ دَائِمًا
 فَاَنْذِرِ الظَّالِمِينَ حَافِظُوا الصَّلَوَاتِ مَنْ صَبَرَ ظَفَرَ

مَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ أَتَلْظَفَرُ الْكَبِيرُ لَا تَنْظُرُ
إِلَى مَنْ قَالَ وَانْظُرْ إِلَى مَا قَالَ النَّجَّاءُ فِي حِفْظِ اللِّسَانِ

ع

AJN

Ovo je oštro grleni glas. Ne postoji u našem jeziku. Izgovara se kao polovina glasa "a" otvorenih usta, tako da se zrak propusti kroz stisnuto grlo. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
ع	ع	ع	ع	ع

ا = a
 و = an
 عُ = u
 ع = i

kratko

Pošto je i ovaj glas jak, fetha se i nad njim čita kao kratko a (ne kao e), a udvostručena fetha se čita kao an (ne kao en).

عَا	= a	} dugo
عِي	= i	
عُو	= u	

عَدَّ عِجْ عَا عِي اِي عَوَاوُ عُو عَوُ
 دَعَّ عَدَّ عِشْ عَفَا عِزُّ عُتُوَا بَعَثَ عِيَبَ بُعِثَ آغْلُ
 عَنِ النَّعِيمِ اَعُوذُ فَارِجُ الصَّبْرِ جَمِيلُ البَصْرِ عَلُ
 عَبْدُهُ شَرْعًا مِعْرَاجُ النَّبِيِّ الصَّادِقُ مُعَزِّزُ لَا اَعْبُدُ
 مَا تَعْبُدُونَ عَالِمُ فَعَالَ عَقْلُ سَلِيمُ الْوَلَدُ الْمُطِيعُ
 الْعِلْمُ نُورُ السَّاعِي نَاجِحُ الصَّلَاةُ عِمَادُ الدِّينِ بَعْدَابُ وَاقِعُ
 عَدَلُ سَاعَةٌ يَعْدِلُ عِبَادَةُ سَبْعِينَ سَنَةً وَجَعَّ فَاوَعِي
 يَا عَلِيُّ كُنْ عَالِمًا اَوْ مُتَعَلِّمًا كُلُّكُمْ رَايَ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ

رَعِيَّتِهِ وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا مَنْ يَدَعِ عِبَادَةَ
يَقَعُ فِي عُسْرِ ابْنِ اللَّهِ أَنْ يَقْبَلَ عَمَلُ صَاحِبِ بُدْعَةٍ
حَتَّى يَدَعِ بُدْعَتَهُ مَا عَمِلَ أَفْضَلَ مِنْ إِشْبَاعِ كَبِدٍ
جَائِعَةٍ أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ

غ

GAJN

Ni ovaj glas ne postoji u našem jeziku. Samo donekle odgovara našem g, a izgovara se duboko jakim grlenim glasom. Piše se:

Na početku riječi	U sredini riječi		Na kraju riječi	
	Spojeno	Rastavljeno	Spojeno	Rastavljeno
غ	غ	غ	غ	غ

غَا = ga
 غَا = gan } kratko

Kao kod svih dosadašnjih jakih glasova, fetha se i nad ovim glasom čita kao kratko a, a udvostručena fetha kao an.

غَا غَا غَا غَا غَا غَا غَا غَا غَا غَا
 غُفِرَ فَرَحٌ نَزِيغًا بِغَيْرِ غِشَاوَةٍ لِيَطْغَى مَا أَغْنَى عَنْهُ
 الْغَاشِيَةُ بِالطَّاعِغَةِ اِغْتَسَلَ يَغْفِرُ الْغَيْبَةَ حَرَامٌ
 إِذَا يَغْشَى رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا رَاغِبُونَ قَدْ
 وَصَلْنَا الْغَايَةَ مَنْ يَغْفِرُ يَغْفِرُ مَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا
 تُقْبَلُ تَوْبَةُ عَبْدٍ مَا لَمْ يُغْرِغْ حِكْمَةً بِالْغَةِ فَاتُغْنِ النُّذُرُ
 إِذَا يَغْشَى السَّيِّدَةَ مَا يَغْشَى مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى
 رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَأَنْتَ غَفُورٌ رَحِيمٌ آمِينَ

حُرُوفُ الْهَجَاءِ

ARAPSKA ABECEDA

Slovo (harf)	Arapski naziv	Odgova- ra našem glasu	Slovo (harf)	Arapski naziv	Odgova- ra našem glasu
ا	Hemze, elif	—	ض	dad	—
ب	ba	b	ط	ta	—
ت	ta	t	ظ	za	—
ث	sa	—	ع	ajn	—
ج	džim	dž	غ	gajn	—
ح	ha	—	ف	fa	f
خ	ha	—	ك	kaf	—
د	dal	d	ك	kaf	k
ذ	zal	—	ل	lam	—
ر	ra	r	م	mir	m
ز	za	z	ن	nun	n
س	sin	s	و	vav	—
ش	šin	š	ه	ha	h
ص	sad	—	ي	ja	j

NEKA PRAVILA KOJA SE ODNOSI NA SAMOGLASNIKE, SUGLASNIKE I UČENJE U KUR'ANU

1. — Ovaj znak je za veću dužinu a stoji iznad dugih ā (آ), ī (يَ) i ū (وُ) i služi za njihovo još duže izgovaranje, npr.:

جَاءَ	- džāe	فَلَمَّا أَضَاءَتْ	= felemmā edāet
سَيِّءَ	= sīe	قُولُوا آمَنَّا	= kūlū āmenna
سُوءَ	= sūun	فِي أَنْفُسِكُمْ	= fī enfusikum

2. Dugi samoglasnik ū (وُ) izgovara se kao da je napisa-
no sa kratkim samoglasnikom u (ُ) na početku ovih riječi:

أُولَئِكَ أُولَئِ أُولُو

dok se posljednji (kod riječi أُولُو i njima sličnim) izgovara dugo ako se ove riječi ne spajaju sa drugom riječju koja slijedi.

3. Dugi samoglasnik ū (وُ) izgovara se kratko na više mjesta u Kur'anu, npr.:

هُوَ لَآءِ عُلَآءُ

4. Kratki samoglasnik u (ُ) damma iznad ٍ čita se kao dugi samoglasnik ū u ovim riječima:

مَاوِرِي دَاوُدَ يَلُونُ يَسْتَوْنُ تَلُونُ غَاوُنَ

5. U nekim riječima kratki samoglasnik e (َ) fetha čita se kao dugo ā, npr.:

هَذَا	= hāzā	اللَّهُ	= Allāhu
ذَلِكَ	= zālike	الرَّحْمَنُ	= Er Rahmānu
هَكَذَا	= hākeza	ثَلَاثَةٌ	= selāsetun
إِلَهُ	= ilāhun	لَكِنْ	= lākin

6. Riječ أَنَا izgovara se kao da je napisano أَنْ – ene, osim ako se na njoj predahne.

7. Tenvin (َّ) – udvostručena fetha uvijek se piše sa nosiocem elifom (ا) osim na ا و ي koje se ne čita, npr.:

مُسْتَمَيَّ فَتًى هُدًى جَنَّةً

8. Objašnjeno je prilikom obrade svakog harfa da se fetha (َ) čita kao kratko a (ne e) i udvostručena fetha – tenvin (َّ) kao kratko an (ne en) kada stoji nad jednim od ovih devet jakih suglasnika koji ne postoje u našem jeziku:

ق غ ع ظ ط ض ص خ ح

Međutim treba zapamtiti da ako na njima stoji sukun a prije njih meki suglasnik sa fethom, onda se i ta fetha čita kao kratko a, npr.:

نَحْنُ	= nahnu	أَطْعَمَهُمْ	= at'amehum
يَخْرُجُ	= jahrudžu	أَضْلَالًا	= adlālen
وَاصِرٍ	= vasbir	يَظْلِمُهُمْ	= jazlimuhum

بَعْدَ	= ba'de
مَغْضُوبٍ	= magdūbun
يَقْرَأُ	= jakreu

Ovo se pravilo ne odnosi na tešdid, npr.:

وَالصَّبْرُ (وَاصِرٍ)	= ves sabru
الضَّلَالُ (أَضْلَالًا)	= ed dalālu
الطَّعَامُ (أَطْعَمَهُمْ)	= et taāmu

9. Samoglasnik (ـَ) – fetha izgovaraće se kao kratko a kod ovih riječi:

اللَّهُ = Al-lāhu

رَبِّ = Rabbi

اللَّهُمَّ = Al-lāhumme

رَبَّنَا = Rabbenā

10. Glas h (هـ) sa kesrom ili dammom (ـَ ـِ) koji na ovaj način dolazi samo na kraju riječi, ako ima pred njim harf sa harekom (ـُ) izgovara se dugo, a ako pred njim stoji harf sa sukunom ili bez ikakva znaka izgovara se kratko, odnosno kesra i damma čitaju se kao i, u, a ne kao dugo ī, ū.

P R I M J E R I Z A

DUGO IZGOVARANJE

فَلَهُ	= felehū
رَبُّهُ	= Rabbuhū
رَسُولُهُ	= resuluhū
بِهِ	= bihī
خَيْرُهُ	= hajrihī
بَعْدَهُ	= ba'dihī
كَتَبَهُ	= ketebehū

KRATKO IZGOVARANJE

مِنْهُ	= minhu
فِيهِ	= fīhi
إِبْتِلَاؤُهُ	= ibtilāhu
نُوحِيهِ	= nūhīhi
عَلَيْهِ	= alejhi
يَهْدِيهِ	= jehdīhi
لِلَّهِ	= Lil-lāhi

Izuzetno je kod riječi فِيهِ مُهَانًا (fihī muhānā).

11. Riječ مَجْرِيهَا u Kur'anu treba učiti medžreha. Kratko e koje stoji na r treba otegnuti tankim glasom kao e, a ne kao dugo a.

12. U Kur'anu ima na jednom mjestu napisano لَكِنَّا koju riječ treba čitati kratko kao da je napisano لَكِنَّ osim ako se na tu riječ predahne.

13. Kad se predahne na riječi koja se završava jednim od ovih znakova َ ِ ُ ٌ ً onda ćemo svaku takvu riječ izgovarati kao da se završava znakom sukun (ْ), npr.:

إِيَّاكَ نَعْبُدُ - إِيَّاكَ نَعْبُدُ = ijjāke na'bud

بِاللَّهِ - بِاللَّهِ = bil-lāh

مَا تَفْعَلُونَ - مَا تَفْعَلُونَ = mā tef'alūn

غَفُورٌ رَحِيمٌ - غَفُورٌ رَحِيمٌ = Gafūrun Rahīm

لَوْ مَتَّعْنَاهُم - لَوْ مَتَّعْنَاهُم = levmete lāim.

Ali ako pak stanemo na riječi koja se završava znakom ً , onda se svršetak te riječi izgovara sa dugim ā. Npr.:

غَفُورًا - غَفُورًا = Gafūrā
 هُدًى - هُدًى = hudā
 تَطْهِيرًا - تَطْهِيرًا = tat hīrā
 رِضًى - رِضًى = ridā

14. Kad se staje na riječi koja se završava sa **و** ili **ي**, onda će se **و** pretvoriti u dugo u (**وُ**) ako prethodni harf ima znak (**ـَ**), a **ي** u dugo i (**يـِ**) ako prethodni harf ima znak (**ـِ**), Npr.:

هُوَ - هُوَ = hū
 هِيَ - هِيَ = hī
 أَنْ يَغْضُو - أَنْ يَغْضُو = en jagdū
 رَضِيَ - رَضِيَ = radī.

15. Ako zastanemo na riječi koja se završava sa okruglim **t** (تة), onda ćemo to t izgovarati kao h, npr.:

بِالْآخِرَةِ - بِالْآخِرَةِ = bil āhireh
 فِي الْحُطْمَةِ - فِي الْحُطْمَةِ = fil hutameh

بِإِمْرَأَةٍ - بِإِمْرَأَةٍ = bi imreeh

جَنَّةً - جَنَّةً = dženneh

Kod svih navedenih primjera kad se produži sa učenjem, izgovaraćemo ih prema postojećim znacima.

16. Ako zastanemo na riječi koja se završava sukunom (وْ) ili dugim samoglasnicima (وِيْ - اِ), te riječi ćemo izgovarati kao da nismo ni stali, npr.:

عَلَيْهِمْ = alejhim

قُولِي = kūlī

أَمَنُوا = amenū

جَعَلَا = džealā

17. Učeći u Kur'anu vidjećemo da ima iznad nekih riječi znakova koji označavaju da li je dobro predahnuti, gdje se može stati i gdje se ne može stati, kao npr.:

— Na kraju svakog ajeta može se stati bez obzira na znakove. Znak ili je isto što i naša tačka (.) i dolazi na svršetku svakog ajeta.

— ه , znači da je zaustavljanje na toj riječi obavezno.

— ي , znači, ne smije se stati, a ako smo stali moramo tu riječ opet učiti, osim ako je na kraju ajeta.

— ط , znači da je zaustavljanje ispravno — dobro.

— ع , znači da je zaustavljanje vrlo pogodno.

– قَدْ قُلْ znači bolje je stati.

– قُلْ znači bolje je preći, i

– ove tri tačke ponovljene dva put znače da ako se predahne na prvu riječ da se ne predahne na drugoj riječi, a ako se na prvoj ne zastane, na drugoj riječi se stoji.

18. U Kur'anu ima ispod nekih riječi znak ٓ koji znači da harf ispod kojeg stoji ovaj znak treba čitati dugo, i znak ٔ koji znači da harf ispod kojeg stoji ovaj znak čitati kratko, npr.:

نَفَقَاتِهِ = nefkahu

رَوْفٍ = reūfun

أَبَاؤُكُمْ = ābāukum

يُوسَى = jeūsen

19. U Kur'anu ima mnogo riječi na kojima se ne može stati, a to su, uglavnom, ove:

حَاشَ مَا لَا بَلَىٰ أَنْ إِنَّ كَانَتْ إِنَّمَا فِي مِنْ إِلَىٰ

إِلَّا عَلَىٰ رَبِّمَا لَوْلَا لَعَلَّ إِذْ كُمْ بَعْدَ قَبْلِ كُلِّ

كُلِّ حَتَّىٰ ثُمَّ أَوْ إِنَّمَا لَمْ بَلْ لَكِنْ لَمْ عَنْ لَمَّا هَلْ ذُو

ذِي ذَا كَيْفَ مِثْلُ لَنْ قَدْ سَوْفَ لِمَ عَمَّ

20. U Kur'anu dvadeset i četiri sureta (poglavlja) počinju sa slijedećim kraticama (siglama) koje treba čitati ovako:

الْمَدَّ = أَلِفْ لَامْ مِيمٌ الرَّ = أَلِفْ لَامْ رَا
الْمَرَّ = أَلِفْ لَامْ مِيمٌ رَا كَهْيَعَصْ = كَافْ هَا يَاءُ عَيْنٌ صَادُ
طُهْ = طَاهَا طُسْ = طَاسِين طُسَمَ =
طَاسِينٌ مِيمٌ صَ = صَادُ يُسْ = يَاسِينُ
حُمَ = حَامِيمٌ حُمُ عَسَقْ = حَامِيمٌ عَيْنٌ سِينٌ قَافُ
قَ = قَافُ نَ = نُونُ

Prije prelaska na učenje Kur'ana (kiraet) iz početka, preporučuje se učenje posljednjeg džuza (dio — 10 lista) i Jasini — šerif, počevši od dova i kraćih poglavlja (sureta) sa metodičkim vježbanjem u učenje sa mekamom i tedžvidom.

غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ❸ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ❹
وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ❺

(١١٤) سُورَةُ النَّاسِ مَكِّيَّةٌ
وَأَيَّاهَا ٦ نَزَلَتْ بَعْدَ الْفَلَقِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ❶ مَلِكِ النَّاسِ ❷
إِلَهِ النَّاسِ ❸ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ❹
الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ❺ مِنْ الْخَبَةِ
وَالنَّاسِ ❻

كَسَبَ ② سَبَّحْنِي نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ③ وَأَمْرَأَتُهُ حَمَّالَةَ
الْحَطَبِ ④ فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِنْ مَسَدٍ ⑤

(١١٢) سُورَةُ الْإِخْلَاصِ مَكِّيَّةٌ
وآياتها ٤ نزلت بعد الناس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ① اللَّهُ الصَّمَدُ ② لَمْ يَلِدْ وَلَمْ
يُولَدْ ③ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ④

(١١٣) سُورَةُ الْفَلَقِ مَكِّيَّةٌ
وآياتها ٥ نزلت بعد الفيل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ① مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ② وَمِنْ شَرِّ

(١١٠) سُورَةُ النَّصْرِ نَزَلَتْ بِمَعْنَى فَوْجِ الْوَدَاعِ
فَلَعَلَّكَ مَلَكْنِيَّةٌ وَهِيَ آخِرُ مَا نَزَلَ مِنَ السُّورَةِ
وَأَيَاتُهَا ٣ نَزَلَتْ بَعْدَ التَّوْبَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ
فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ
إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾

(١١١) سُورَةُ الْمَسَدِ مَكِّيَّةٌ
وَأَيَاتُهَا ٥ نَزَلَتْ بَعْدَ الْفَاتِحَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿١﴾ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ وَمَا

(١٠٨) سُورَةُ الْكَوْثِرِ مَكِّيَّةٌ
وآياتها ٣ نزلت بعد العاديات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَعْطَيْنَكَ الْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ﴿٢﴾
إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ﴿٣﴾

(١٠٩) سُورَةُ الْكَافِرُونَ مَكِّيَّةٌ
وآياتها ٦ نزلت بعد الماعنون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَتَّيْبُهَا الْكَافِرُونَ ﴿١﴾ لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٢﴾
وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٣﴾ وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ ﴿٤﴾
وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ﴿٥﴾ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ﴿٦﴾

وَالصَّيْفِ ﴿٢﴾ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ﴿٣﴾ الَّذِي
أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ﴿٤﴾

(١٠٧) سُورَةُ الْمَاعُونِ
مَكِّيَّةٌ ثَلَاثُ آيَاتٍ الْأُولَى مَدَنِيَّةٌ الْبَقِيَّةُ
وَأَيَّاهَا ٧ نَزَلَتْ بَعْدَ التَّكْوِينِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالْإِيمَانِ ﴿١﴾ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ
الْيَتِيمَ ﴿٢﴾ وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ ﴿٣﴾
فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ
سَاهُونَ ﴿٥﴾ الَّذِينَ هُمْ يُرَآءُونَ ﴿٦﴾ وَيَمْنَعُونَ
الْمَاعُونَ ﴿٧﴾

(١٠٥) سُورَةُ الْفِيلِ مَكِّيَّةٌ
وآيَاتُهَا ٥ نَزَلَتْ بَعْدَ الْكَافُرُونَ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

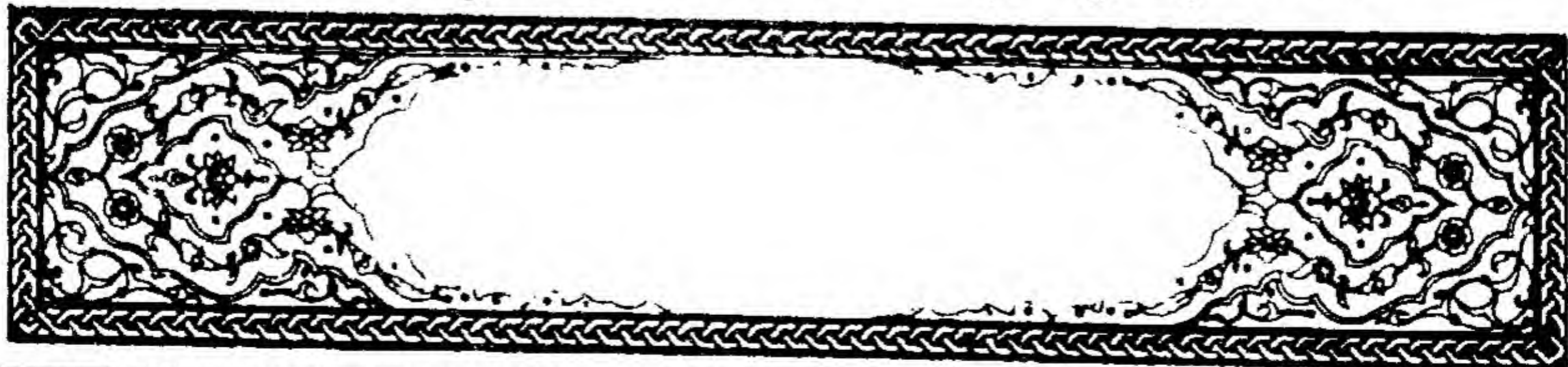
الَّذِي تَرَكَّى كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ۝
الَّذِينَ جَعَلْ كَيْدَهُمْ
فِي تَضَلُّيلٍ ۝ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ۝
تَرْمِيهِمْ
بِحِجَارَةٍ مِنْ سِجِّيلٍ ۝ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَأْكُولٍ ۝

(١٠٦) سُورَةُ قُرَيْشٍ مَكِّيَّةٌ
وآيَاتُهَا ٤ نَزَلَتْ بَعْدَ التَّيْنِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا إِلَهَ إِلَّا قُرَيْشٌ ۝
إِلَهُهُمْ رَحْلَةَ الشَّنَاءِ

أَوْلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا
 مَالِكُونَ ﴿٧٦﴾ وَذَلَّلْنَا لَهُم مِّنْهَا رَکُوبَهُمْ وَ مِنْهَا يَأْكُلُونَ
 ﴿٧٧﴾ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾ وَاتَّخَذُوا
 مِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَهَةً لَّعَلَّهُمْ يُنْصَرُونَ ﴿٧٩﴾ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ
 وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُّحْضَرُونَ ﴿٨٠﴾ فَلَا يَخْزِيكَ قَوْلُهُمْ إِنَّآ أَنْعَمْنَا
 مُنِمْ يَسِّرُونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٨١﴾ أَوْلَمْ يَرَا لِنَاسٍ أَنَّا خَلَقْنَا مِنْ
 نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيْمٌ مُّبِينٌ ﴿٨٢﴾ وَضَرَبْنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ
 قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٨٣﴾ قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي
 أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٨٤﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ
 الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِنْهُ تُوقَدُونَ ﴿٨٥﴾ أَوَلَيْسَ الَّذِي
 خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ
 الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨٦﴾ إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ
 ﴿٨٧﴾ فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

إِنَّا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَاعْمَلُوا ۖ هُمْ
 وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلَالٍ عَلَى الْأَرَائِكِ مُتَكِيُونَ ۖ لَهُمْ
 فِيهَا فَاكِكَةٌ ۖ وَلَهُمْ مَا يَدْعُونَ ۖ سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ
 رَحِيمٍ ۖ وَامْتَازُوا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ۖ أَلَمْ نَعْهَدْ
 إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
 مُبِينٌ ۖ وَإِنْ عَبْدُوْنِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۖ وَلَقَدْ
 أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ۖ هَذِهِ
 جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ۖ إِصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ
 تَكْفُرُونَ ۖ الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ
 وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۖ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا
 عَلَى أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّى يُبْصِرُونَ ۖ وَلَوْ نَشَاءُ
 لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ
 ۖ وَمَنْ يَعْصِرْهُ نُصْرَتُهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ۖ وَمَا
 عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ
 ۖ لِيُذَكِّرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ۖ

وَاَيُّهُ لَهِمْ اَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفُلِكَ الْمَشْحُونِ ١٠ وَخَلَقْنَا
لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ١١ وَإِنْ نَشَاءُ نَغْرِقْهُمْ فَلَاصِرٌ بِهِمْ
وَلَا لَهُمْ يُنْقَذُونَ ١٢ إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ
١٣ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ١٤ وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ
رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ١٥ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ انْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ
اللَّهُ قَالُوا الَّذِينَ كَفَرُوا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْطِعُهُمْ مَنْ لَوْ يَشَاءُ
اللَّهُ أَطَعْنَاهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ١٦ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ
هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ١٧ مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً
تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ١٨ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ
أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ١٩ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ
رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ٢٠ قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ
الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ٢١ إِنْ كُنْتُمْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً
فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ٢٢ فَالْيَوْمَ لَا تُظَلَمُ نَفْسٌ
شَيْئًا وَلَا تَجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ٢٣

وَمَا أَنزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِنْ سَمَاءٍ وَمَا
كُنَّا مُنْزِلِينَ ﴿٢٨﴾ إِنْ كُنْتَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فِإِذَا هُمْ
خَامِدُونَ ﴿٢٩﴾ يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا
كَأَنَّهُمْ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣٠﴾ أَلَمْ يَرَوْا كَمَا أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ
مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣١﴾ وَإِنْ كُلُّ لُكَّا جَمِيعٍ
لَدَيْنَا مَحْضَرُونَ ﴿٣٢﴾ وَآيَةٌ لَهُمْ لَأَرْضُ الْمِثَّةِ أَخِينَا هَا وَآخِرُجْنَا
مِنْهَا حَتَّىٰ يَأْكُلُونَ ﴿٣٣﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَاتٍ مِنْ نَخِيلٍ
وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ﴿٣٤﴾ لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ
وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٥﴾ سُبْحَانَ الَّذِي
خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ
وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾ وَآيَةٌ لَهُمُ الْيَلُّ نَسْلَخُ مِنْهُ النَّهَارَ
فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ هَٰذَا ذَلِكَ
تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَالْقَمَرَ قَدَرْنَا هَٰذَا مَنَازِلَ حَتَّىٰ
عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ﴿٣٩﴾ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ
الْقَمَرَ وَلَا الْيَلُّ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٤٠﴾

وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ
 إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا
 بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْنَكُم مَّرْسَلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا
 بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿١٤﴾
 قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْنَكُم مَّرْسَلُونَ ﴿١٥﴾ وَمَا عَلَيْنَا الْإِبْلَاجُ
 الْمُبِينُ ﴿١٦﴾ قَالُوا إِنَّا نَطِيرُنَا بِكُمْ لَيْنٍ لَمْ تَنْتَهُوا لِنَرْجُمَنَّكُمْ
 وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَ عَذَابِ آلِهَةٍ ﴿١٧﴾ قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ
 إِنَّ ذِكْرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿١٨﴾ وَجَاءَ مِنْ
 أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ
 ﴿١٩﴾ اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٢٠﴾
 وَمَالِيَ لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢١﴾ أَأَتَّخِذُ مِنْ
 دُونِهِ آلِهَةً إِنْ يُرِدْنِ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِي عَنْهُمْ شِفَائِي
 وَلَا أَتُنْقِذُونِ ﴿٢٢﴾ إِنِّي إِذًا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٣﴾ إِنِّي
 أَمِنْتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ ﴿٢٤﴾ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي
 يَعْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٦﴾

يس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سُبْحَانَكَ يَا يَسَّ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يس ﴿١﴾ وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾ إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣﴾ عَلَى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤﴾ تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٥﴾ لِتُنذِرَ
قَوْمًا مَّا أُنذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ﴿٦﴾ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ
عَلَى أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾ إِنَّا جَعَلْنَا فِي آعْنَاقِهِمْ
أَغْلَآلًا فَهِىَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ ﴿٨﴾ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ
أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا
يُبْصِرُونَ ﴿٩﴾ وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾ إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبَ
فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ ﴿١١﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَى وَنَكْتُبُ
مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ ﴿١٢﴾

مِنْ رُسُلِهِ ^ج وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ^ط غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ
الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ^ج لَهَا
مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ
نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إَصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ
عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ^ط
وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا
عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ
مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ
رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٨﴾ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ^ط وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿١٢٩﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ
 لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
 مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
 وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ
 وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا
 وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُ مَا فِي
 السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنْ تُبْدُوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ
 أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ
 مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨١﴾ آمَنَ الرَّسُولُ
 بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ
 وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ

(٢) سُورَةُ الْبَقَرَةِ مَكِّيَّةٌ

١٢ آيَةً ٢٨١ قُرْآنٌ مُبِينٌ فِي حَقِّ الْوَكَاةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ ۝ ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ
هُدًى لِلْمُتَّقِينَ ۝ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ
وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۝
وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ
مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۝
أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِنْ رَبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝

وَأَنبَأْنَا فَاثِنَاوَسِتٍّ وَمِثْلَانِ

وَمِنْ أَفْكَهُ شُورَةُ كَرَامَتِ الْمَدِينَةِ

(١) سُورَةُ الْفَاتِحَةِ
تَكُنْ تَعَالَى مَا يَسْتَعِينُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢﴾ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣﴾
مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤﴾ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ
نَسْتَعِينُ ﴿٥﴾ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿٦﴾
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ
عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ﴿٧﴾

نَزَلَتْ بَعْدَ الْمِثْرِ

MĚŠIHAT ISLAMSKÉ ZAJEDNICE SANDŽAKA
EL-KELIMEH